

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/79/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112211303
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3112211303.4

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti súdu o mal. J. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpenej kolíznym opatrovníkom, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Q., dieťa rodičov matky D. I., bytom Q. Q. XXX, zastúpenej I. a otca I. I., bytom Q., W. XXXX, zastúpeného I., o návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín, č.k. 26P/121/2012-526 zo dňa 18. novembra 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu potvrdzuje.

odôvodnenie:

Okresný súd svojím uznesením návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Nepovažoval za dôvodný návrh otca, ktorý sa po začatí konania vo veci samej domáhal nariadenia predbežného opatrenia, ktorým žiadal zverenie mal. J. do osobnej starostlivosti otca, ktorý ju bude zastupovať a spravovať jej majetok s tým, že matka je oprávnená stretávať sa s mal. J. každý párný víkend v párnú sobotu v čase od 10:00 hod. do 18:00 hod. a párnú nedeľu od 10:00 hod. do 16:00 hod. Rozhodol podľa § 74 ods. 2, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 a), b) a § 102 ods. 1 O.s.p. Uviedol, že predbežné opatrenie nie je konečné rozhodnutie. Účelom predbežných opatrení je rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu a rýchla, i keď dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Predpokladom jeho nariadenia je teda existencia tak naliehavej potreby výchovného operatívneho zákroku, ktorá neznesie odklad a nie je možné ju vyriešiť až rozhodnutím vo veci samej, pričom je potrebné vždy prihliadať na záujem mal. dieťaťa. Na základe vykonaného dokazovania na účely rozhodnutia o predbežnom opatrení dospel k záveru, že otec neosvedčil nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, ani existenciu potreby dočasnej úpravy pomerov maloletej v zmysle jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorá by bola v záujme mal. dieťaťa. Maloletá má vytvorený citový vzťah k oboj rodičom, pričom rozsah styku maloletej s otcom je taký široký, že sa približuje k forme striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov o maloletú. Obaja rodičia majú vytvorené podmienky na zabezpečenie starostlivosti o maloletú. Rodičia nie sú schopní v záujme kooperovať jej výchovu, a preto maloletá sa podľa vyjadrenia kolízneho opatrovníka stáva „rukojemníkom svojich rodičov“. Pre nesplnenie podmienok pre nariadenie predbežného opatrenia návrh zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec. V podanom odvolaní namietal porušenie ústavného práva na zákonného sudcu podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. g), f) O.s.p. Uviedol, že návrhom zo dňa 27.10.2015 sa domáhal zmeny umiestnenia mal. dieťaťa a nariadenia predbežného opatrenia s tým, že sa jedná o kvalitatívne nový návrh a nie o úpravu vzájomného návrhu na zmenu zverenia, o ktorom súd koná vo veci vedenej pod sp. zn. 26P/121/2012. Zastával názor, že rozhodnutie vydal súd, ktorý bol nesprávne obsadený, a preto je odvolací súd povinný toto uznesenie zrušiť s tým, že táto vada mala za následok odňatie možnosti konať pred súdom. Na podporu svojej argumentácie poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Cdo/297/2012 zo dňa 30.10.2013. Odvolaním namietal,

že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a s poukazom na nedostatočné odôvodnenie namietal, že súd mu odňal možnosť konať pred súdom, čím uplatnil odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d), f) O.s.p. V odvolaní akcentoval úradný záznam z pohovoru s otcom a mal. dieťaťom vykonaným ÚPSVaR Q. dňa 04.11.2015, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia súd vôbec neuviedol, ako keby ani neexistoval, nevyhodnocoval ho, teda nebral do úvahy. Maloletá, ktorá má X rokov a je dostatočne rozumovo na svoj vek vyspelá a na názoroch rodičov na jej ďalšiu výchovu aj dostatočne nezávislá, uviedla, že situáciu medzi rodičmi vníma ťažko, že sa hádajú ako dve hašterivé opice, a že by rada vedela, prečo je vlastne v danej chvíli na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, pretože to nevie a uviedla, že na D., čo je bydlisko otca, sa jej páči viac, lepšie sa u neho cíti a opakovala, že chce byť u otca. Nesprávnosťou pri postupe súdu pri zisťovaní skutkového stavu považoval nedôsledné a nedostatočné vyhodnotenie zjavne neobjektívnej správy z prešetrenia pomerov jeho návrhu podanej ÚPSVaR Q. zo dňa 11.11.2015. Uviedol, že pokiaľ úrad navrhuje urýchlené ustanovenie znalca potom, čo si vypočul názor mal. J. na to, ako si predstavuje ďalšiu starostlivosť rodičov o ňu, a pokiaľ uvádza, že situáciu znáša ťažko s tým, že dieťa sa stáva rukojemníkom svojich rodičov, považoval za potrebné zamyslieť sa, koho záujem vlastne tento úrad presadzuje. Vyslovil pochybnosti o zaujatosti úradu, v čom ho podporuje skutočnosť, že úrad vo svojej správe vyššie uvedený názor mal. J. neuvádza. Taktiež namietal, že správa neobsahuje údaj o tom, že počas hospitalizácie mal. J. v nemocnici v T. táto odmietla prítomnosť matky a vyslovene trvala na stálej prítomnosti otca počas jej hospitalizácie, čo sa aj stalo. Vykonávanie kontrolného znaleckého dokazovania nie je v záujme dieťaťa, ani otca, jedine v záujme matky. Uviedol, že záujmom matky je získať vplyv nad maloletou a odlúčiť ju od otca, čo ovplyvňuje jej správanie počas celého súdneho konania. Zdôvodnil, že k rozhodnutiu podať návrh na zverenie mal. J. do jeho starostlivosti a rozhodnúť aj predbežným opatrením o tejto zmene, ho viedla skutočnosť, že matka pri starostlivosti o maloletú dlhodobo zlyháva, starostlivosť prenáša na iné osoby, maloletú riadne nekontroluje, čo vyústilo do ťažkého úrazu maloletej pri jej bezprostrednom ohrození na živote. Vyslovil názor, že pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, aktuálne nie je čo dokazovať, ale je potrebné neodkladne vo veci rozhodnúť. Konanie o predbežnom opatrení rozhodne nemôže byť prekážkou o rozhodnutiach vo veci samej, a to už len z dôvodu, že predbežné zásadne platí do rozhodnutia vo veci samej.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie okresného súdu je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. Vo veci bolo rozhodnuté bez pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Podľa článku 48 ods. 1 Ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi; príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte.

Podľa § 3 ods. 4 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

Procesný postup, v ktorom o veci účastníka konania nerozhodol zákonný sudca, resp. súd zriadený v súlade so zákonom, je nezlučiteľný s garanciami vyplývajúcimi z článku 48 ods. 1 Ústavy, článku 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 6 ods. 1 Dohovoru, rozhodnutie vydané v takomto konaní preto nemôže byť ústavne akceptovateľné. Súčasťou základného práva na zákonného sudcu, resp. na súd zriadený zákonom, je požiadavka, aby prípadné námietky účastníka súdneho konania ohľadne porušenia uvedených práv boli náležite preskúmané, a aby sa súd, príslušný o týchto námietkach rozhodovať, s nimi preskúmateľným spôsobom vysporiadal (III. ÚS 116/06).

V danej veci matka návrhom zo dňa 30.04.2012 navrhla, aby súd rozsudok Okresného súdu Trenčín, č.k. 12C/126/2010-143 zo dňa 09.02.2011 zmenil tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. J. každý páry víkend v čase od soboty 09:00 hod. do nedele do 18:00 hod. s tým, že žiadala upraviť práva a povinnosti rodičov pri úprave styku. Náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky bola vec pridelená sudkyňi D.. Q. T.. Vec je vedená na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 26P/121/2012.

Dňa 23.10.2014 otec podal vzájomný návrh, ktorým žiadal zverenie maloletej do striedavej starostlivosti, ktorá vec sa prejednáva pod sp. zn. 26P/121/2012.

Dňa 27.10.2015 otec prostredníctvom právneho zástupcu podáva na okresný súd návrh na zmenu umiestnenia mal. dieťaťa a na vydanie predbežného opatrenia. Žiada, aby súd rozsudkom rozhodol, že mal. J. I., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti otca, ktorý ju bude zastupovať a spravovať jej majetok. Matka je povinná platiť výživné na mal. J. vo výške 100 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám otca. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 12C/126/2010 zo dňa 29.09.2010. Matka je oprávnená stretávať sa s mal. J. I. každý páry víkend, v páru sobotu v čase od 10:00 hod. do 18:00 hod. a páru nedeľu od 10:00 hod. do 16:00 hod. Matka je povinná mal. J. prevziať v mieste jej bydliska a po ukončení jej styku ju na tomto mieste povinná ju vrátiť otcovi. Otec je povinný mal. J. na styk s matkou pripraviť a v určených časoch ju odovzdať a prevziať. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 12C/126/2010 zo dňa 09.02.2011. Zároveň týmto návrhom žiada, aby súd uznesením nariadil predbežné opatrenie, podľa ktorého mal. J. I., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti otca, ktorý ju bude zastupovať a spravovať jej majetok. Matka je oprávnená stretávať sa s mal. J. I. každý páry víkend, v páru sobotu v čase od 10:00 hod. do 18:00 hod. a páru nedeľu od 10:00 hod. do 16:00 hod. Matka je povinná mal. J. prevziať v mieste jej bydliska a po ukončení jej styku ju na tomto mieste povinná ju vrátiť otcovi. Otec je povinný mal. J. na styk s matkou pripraviť a v určených časoch ju odovzdať a prevziať.

Odvolací súd s ohľadom na uvedené podania otca - vzájomný návrh zo dňa 23.10.2014 a návrh zo dňa 27.10.2015 - zastáva názor, že otec žiada, aby súd rozhodol o zmene zverenia mal. J. (maloletá je rozhodnutím súdu zverená do osobnej starostlivosti matky) s tým, že do doby rozhodnutia vo veci samej žiada, aby súd predbežným opatrením upravil výkon rodičovských práv k maloletej tak, že maloletá sa zveruje do osobnej starostlivosti otca, ktorý ju bude zastupovať a spravovať jej majetok a zároveň rozhodne o úprave styku matky s maloletou. Za daného stavu je potom návrh na nariadenie tohto predbežného opatrenia správne vedený pod sp. zn. 26P/121/2012 s tým, že zákonným sudcom, určeným v súlade s rozvrhom práce Okresného súdu Trenčín, časť A - pravidlá určenia zákonného sudcu a časť B - osobitné ustanovenia vo veciach rodinných a opatrovníckych je D.. Q. T..

Námietka otca o nesprávnom obsadení súdu z dôvodu, že nerozhodol zákonný sudca, uplatnená podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. g) O.s.p. preto nie je dôvodná.

Predbežné opatrenie je procesným prostriedkom, ktorý slúži na poskytovanie rýchlej, efektívnej, ale zásadne len dočasnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi konania. Vo svojej podstate je tak konkretizáciou a naplnením ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu. Jeho účelom je poskytnutie dočasnej ochrany subjektívnym právam a oprávneným záujmom fyzických, resp. právnických osôb, a to v prípade, ak je táto dočasná ochrana naliehavá.

V danej veci bola nepochybne osvedčená existencia právneho vzťahu medzi účastníkmi konania, keď mal. J. je dieťaťom pochádzajúcim z manželstva t.č. rozvedených rodičov, ktorí nežijú v spoločnej domácnosti.

Návrhom na nariadenie predbežného opatrenia sa otec maloletej domáhal, aby maloletá bola zverená do starostlivosti otca a bol upravený styk s matkou, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Okresný súd návrh otca zamietol, keď nepovažoval za potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov k mal. J., nakoľko nevyvstala taká potreba dočasnej úpravy pomerov maloletej v zmysle návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia, ktorá by bola v záujme maloletej, keď maloletá má vytvorený citový vzťah k obom rodičom, rozsah styku otca s maloletou je tak široký, že sa približuje k forme striedavej osobnej starostlivosti. Obaja rodičia majú vytvorené podmienky na zabezpečenie starostlivosti o maloletú a zanedbanie starostlivosti matky o maloletú nebolo preukázané.

V preskúmvanej veci sa odvolací súd stotožňuje s názorom prvostupňového súdu, že nevyvstala potreba dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania formou predbežného opatrenia, preto okresný súd dôvodne návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Odvolací súd nepovažuje za dôvodnú námietku otca, týkajúcu sa nedostatkov odôvodnenia odvolaním napadnutého rozhodnutia.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, z hľadiska odôvodnenia však musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu. Odvolací súd preto nepovažuje za dôvodný otcou uplatnený odvolací dôvod o odňatí možnosti konať pred súdom z dôvodu, že prvostupňový súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil. Z rozhodnutia prvostupňového súdu je totiž nepochybné, z akých dôvodov súd nevyhovел návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia s tým, že prvostupňový súd svoje rozhodnutie presvedčivo, jasne a zrozumiteľne odôvodnil.

V oblasti starostlivosti o mal. deti môže súd nariadiť predbežné opatrenie z dôvodu uvedeného v § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p., podľa ktorého predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi, aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. Obsah citovaného zákonného ustanovenia súvisí s otázkou výchovy mal. dieťaťa. Výchova mal. dieťaťa je inštitút rodinného práva, upravený v Zákone o rodine. To však neplatí o starostlivosti o dieťa. Starostlivosť, ktorá môže byť obsahom predbežného opatrenia, je inštitútom procesného práva, ktoré je upravené Občianskym súdnym poriadkom. Odovzdanie mal. dieťaťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti inej osoby, alebo do striedavej osobnej starostlivosti, je v skutočnosti faktickým opatrením, ktoré trvá dovtedy, kým súd nerozhodne o výchovnom prostredí mal. dieťaťa. Základným predpokladom pre nariadenie predbežného opatrenia je potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov (§ 74 ods. 1 O.s.p.).

V posudzovanej veci okresný súd pri rozhodovaní o návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia ohľadne odovzdania maloletej do jeho starostlivosti postupoval v súlade s vyššie uvedenou zákonnou úpravou a v súlade s ustáleným výkladom právnych noriem, upravujúcich konanie o predbežnom opatrení. Pri rozhodovaní sa dôsledne zaoberal tým, či sú splnené zákonné podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia, a keďže v konaní o nariadenie predbežného opatrenia sa dokazovanie zásadne nevykonáva, dôvodne vychádzal z tvrdení otca (navrhovateľa predbežného opatrenia), obsiahnutého v návrhu na začatie konania a v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a zo správy z prešetrenia pomerov k návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia zo dňa 11.11.2015, ktorú súd za účelom rozhodnutia o navrhovanom predbežnom opatrení od kolízneho opatrovníka žiadal. Nedôvodná je preto námietka otca, že súd fakty, obsiahnuté v správe kolízneho opatrovníka, nepreveroval a z tejto správy pri rozhodovaní nevychádzal.

V podanom odvolaní otec neuvádza žiadne také skutočnosti, pre ktoré by bol daný dôvod na odlišné rozhodnutie o veci. Maloletá je rozhodnutím súdu - rozsudkom Okresného súdu Trenčín, č.k. 12C/126/2010-113 zo dňa 29.09.2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, č.k. 19Co/364/2010-132 zo dňa 16.12.2010 zverená do osobnej starostlivosti matky s tým, že otec má podľa rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 09.02.2011, č.k. 12C/126/2010-143 právo stýkať sa s maloletou každý páry týždeň, počínajúc nedeľou od 18:00 hod. do nasledujúcej nedele do 18:00 hod. okrem dní, kedy je otec oprávnený stýkať sa s mal. J. v každom nepárnom roku od 23.12. od 09:00 hod. do 25.12. do 09:00 hod., každý páry rok od 25.12. od 09:00 hod. do 27.12. do 09:00 hod., každý páry rok od 30.12. od 18:00 hod. do 01.01. do 18:00 hod. nasledujúceho roka, každý Veľkonočný pondelok od 11:00 hod. do nasledujúceho utorka do 18:00 hod., každý páry rok cez jaré prázdniny od nedele od 18:00 hod. do nasledujúcej nedele do 18:00 hod., v každom nepárnom roku od 01.07. od 09:00 hod. do 15.07. do 18:00 hod. a v každom nepárnom roku každý nepáry augustový týždeň od prvého dňa týždňa od 09:00 hod. do posledného dňa týždňa do 18:00 hod., v každom párnom roku každý nepáry júlový týždeň od prvého dňa týždňa od 09:00 hod. do posledného dňa týždňa do 18:00 hod., v každom párnom roku od 01.08. od 09:00 hod. do 15.08. do 18:00 hod.

O maloletú sa fakticky stará matka s tým, že sa striedajú intervaly podľa rozhodnutia súdu o úprave styku, v ktorých vykonáva starostlivosť o maloletú otec. V starostlivosti matky o maloletú neboli zistené

žiadne závažné nedostatky, pre ktoré by naďalej starostlivosť o maloletú nemohla vykonávať. Ani zo skutočnosti, že maloletej sa dňa 20.8.2015 stal úraz, nemožno vyvodiť, že matka starostlivosť o maloletú zásadne zanedbáva a je potrebné maloletú z jej starostlivosti odňať, tak ako požaduje otec.

Maloletá v pohovore kolízneho opatrovníka s otcom a mal. dieťaťom zo dňa 04.11.2015, na ktorý úradný záznam otec v odvolaní poukazuje, uviedla, že sa cíti lepšie u tatina a nevie prečo, ale je to tak, avšak z tohto vyjadrenia nemožno vyvodiť, že maloletá starostlivosť od matky odmieta. V úradnom zázname je obsiahnuté výslovné vyjadrenie maloletej „u mamy by som sama chcela povedať, kedy s ňou chcem byť“, avšak maloletá si je vedomá toho, že rodičia sa hádajú, v starostlivosti sa striedajú, čo ona zhodnotila, že sú ako dve hašterivé opice.

Za takejto situácie odvolací súd nepovažoval za nevyhnutné dočasne upraviť pomery účastníkov tak, aby maloletá bola do rozhodnutia vo veci samej odovzdaná do osobnej starostlivosti otca a vo vzťahu k matke bol upravený styk. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že predbežné opatrenie má len predbežný a dočasný charakter a v žiadnom prípade nemôže prejudikovať rozhodnutie vo veci samej. Rovnako opätovne na rodičov apeluje, že je najmä v záujme ich mal. dieťaťa, aby si ako rodičia usporiadali svoje vzájomné vzťahy, pretože pre bezproblémovú realizáciu starostlivosti o maloletú je pre dieťa najdôležitejšie, aby rodičia mali medzi sebou dobré alebo aspoň neutrálne vzťahy, pretože akékoľvek negatívne postoje jedného rodiča voči druhému rodičovi sa automaticky, či už vedome, alebo aj nevedome prenášajú na dieťa a dieťa je tak vystavované vnútornému konfliktu, čo jeho vývoj a vývin ovplyvňuje.

Z týchto dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.